

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVAN református lelkész

Megjelenik két hetenként szombaton.
Előfizetési ára: egész évre 160 Lei, fél évre 80 Lei, egyes szám 6 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár) Református lelkészi hivatal, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő.

Az Ige fényénél.

A lélek bőjtje.

Ján. 4. r. 31—34. v.

Mi a lélek bőjtje? Megérthetjük, ha tudjuk a test bőjtjének a lényegét. A test bőjtje: lemondás bizonyos eledelekről, melyeket kíván a test. A lélek bőjtje is lemondás bizonyos táplálékokról, melyeket kíván a lélek és kínál a világ, mint Jézust tanítványai: Mester, egyél. A testi bőjt csak meghatározott eledellel való táplálása a testnek, melyet megszab egyik-másik egyház, a lelki bőjt is csak egy eledellel táplálása a léleknek, melyet ajánl Jézus.

A lélek kíváncsi — világ által kínált — eledele a hizelgés, mely valósággal kedves csemege, mert a hizelgő mindig csak jót mond. Pedig ez teszi hiuvá, majd kevélyé az embert, nemcsak az emberrel, hanem Istennel szemben is. Aztán a hatalom, mely egyre csábít: uralkodjál, hatalmaskodjál, ha más nem tudsz, otthon, tieid fölött. E kettőnek az összetétele a nagyravágás, nem azért, hogy a magasabb polcon többet szolgálhassunk Istennek, hanem hogy nagyobb tekintélyünk legyen, vagy erősödjünk a földi javakban. Legveszedelmesebb táplálék a tisztátalanság szóban, szellemeskedő társalgásban, írásban és képekben, mely a legtisztább: fiatal lelkeket szennyezi be. Az emberek azt hiszik, hogy ezek táplálékok, pedig tőlük éhesebb, üresebb, sivárabb lesz a lélek. Nem táplálékok, amelyek életnek, hanem mérgek, amelyek ölnek.

Az igazi bőjt, a lélek bőjtje a Jézus eledelével való táplálkozás és ez az eledel Isten akaratának cselekvése és az általa kijelölt küldetés elvégzése.

Mit ér az a bőjt, mikor egyesek tartózkodnak bizonyos ételektől, de annál pazarabban lakmároznak másokból? Mi értéke van annak, ha valaki szűkösebben táplálkozik, de az így megtakarított javaiból semmit sem áldoz Isten

országára intézményeire? Mi lelki haszon van abból, ha a bőjtölők nem emlékeznek meg Krisztus nélkülözéseiről, szenvedéseiről? És ha még így van is, micsoda parodiája a bőjt — mely legtöbbször semmi szenvedést, sőt lemondást sem okoz — a Krisztus szenvedésének! Bizony, csak parodiája, sőt sokszor bosszantó megcsufolása!

Nem az az Isten akarata, hogy az ételünkben tegyünk válogatást, hanem az életünkben. Nem az eledelektől kell tartózkodnunk, hanem a bűnöktől. Nem az, hogy megsanyargatjuk a testünket, hanem, hogy erőssé tegyük a lelkünket.

Az az ő akarata, hogy megtartsuk igéjét, melyet kijelentett. Kövessük Krisztust, aki által legtökéletesebben kijelentette és aki legtökéletesebben betöltötte.

Nincs fölemelőbb és nincs boldogítóbb, mint az isteni akarat cselekvése. Az emberi akarat, a más akaratá lealáz, mert uralkodni akar rajtunk. A magunk akaratát kevélyé tesz, vagy romlásba dönt. Az Isten akaratát boldogítja egyedül.

Bennünket is, másokat is. Nem az az Isten akarata, hogy te kevesebbet egyél, mert ugyanis eléggé bővölködsz, hanem, hogy a tiedből annak is jusson, kinek egyébként is alig jut egy-egy jófalat.

Az Isten akaratának a cselekvése akkor a legtáplálóbb eledele lelkünknek, mikor legnehezebb megcselekednünk. Mikor ez az akarat nehéz, szinte elviselhetetlen, ha ilyenkor békén végrehajtjuk, óh, hogy erősödik a lelkünk, míg végre megismerjük, hogy nem akkor vagyunk a legerősebbek, mikor zugolódunk, hanem, mikor megtudunk nyugodni azon az akaron.

Az egész életünknek nagy, komoly lelki bőjtnek kellene lenni, melyben Jézus eledelével tápláljuk lelkünket, hogy erős és élő legyen. De tegyük ilyenné legalább e bőjt időszakot, melyben napról-napra jobban oda-irányítjuk tekintetünket, gondolatunkat a Krisztus

szenvedése fölé, midőn elvégezte Isten akaratát. Minden cselekedetünk, minden lépésünk előtt tegyük fel a kérdést: akarja-e ezt az Isten és ezt akarja-e? Isten most azt akarja, azt várja tőled, hogy bűnbánatot tarts — de csak azért, hogy megbocsáthasson neked. *Debreczeni István.*

Belmisszió

A vasárnapi iskoláról.

Részlet a Nagykárolyi Protestáns Társaskör vallásos estélyén tartott felolvasásból.

A vasárnapi iskola megalapítója Raikes [Réksz] Róbert glancesteri [glánteri] nyomdatulajdonos és a Gloucester Journal szerkesztője. Jó módú ember, ki a tisztaságra oly sokat adott, hogy az utat, melyen naponként irodájába ment, mely jó távol esett lakásától, maga előtt mindig elsepertette. Nem kisebb idegenkedést érzett a lelki szenny iránt is. Bejárt a börtönbe, hol abban az időben a legkisebb kihágások miatt is nagyon sokan bűnhődtek, mivel a lopást is halállal büntették, anélkül azonban, hogy az legkisebb erkölcsi javulást eredményezett volna. R. ki a foglyokkal foglalkozott s sok szívet meg is ragadott az igével, nemcsak lapjában sürgetett változtatást a börtön rendszeren, hanem arra a gondolatra jött, hogy szabad és helyes-e várni, míg a bűn valójává teszi az embert, ahelyett, hogy gyermekkorukban vinnék el hozzá Isten szeretetének bizonyosságait. És csakugyan, az utca rongyosait, lezúllott, vásott gyermekeket, kiket szülői példa a gyárban és műhelyekben látott életmód tönkre tett, kik, feléje sem mentek a templomnak, hanem a vasárnapot is bűnözésre használták fel, maga szedte fel az utcáról és terelte a Meredith asszony konyhájába, melyet vasárnapra szépen kitakarítottak. Itt nyílt meg egy ilyen csoporttal 1780-ban az első vasárnapi iskola. R. gyűjtögette össze a gyermekeket minden vasárnap s fizette értük az özvegynek a megállapított díjat.

De rosszaságukat ez nem birta sokáig ki, egy alkalmasabb Kricdi nevű asszony váltotta őt fel, tanítván a gyermekeket a bibliára, de egyuttal, hogy ezt alaposan tehesse, írásra, olvasásra is. Ezalatt R. sem volt tétlen. Felkereste a gyermekek szüleit s ott szeretetteljes, de komoly tanáccsal és utasítással igyekezett elérni, hogy a gyermekek tisztuló lelke otthon újra be ne mocskolódjék. Az eredmény hamar mutatkozott. Nemcsak a templomi rendetlenkedés és utcai botrányos magaviselet lett egyre ritkább, hanem a gyárosok vallották meg, hogy amit a náluk dol-

gozó gyermekeknél tapasztalnak, az nagyobb dollog, mintha tigrisek bárányokká változnának. Ez méginkább bátorította R.-t és elkezdte a munkát lapjaiban is ismertetni.

Jöttek mindenfelől hozzá. Egy Kemp nevű szegény londoni iparos gyalog tett meg 160 km. utat, hogy megismerje R. kezdeményezéseit, szombat estenkint műhelyét tisztogatta ki, hogy abban tartson másnap vasárnapi iskolát az utcáról behívott gyermekeknek. Mindenfelé felsarjadt a munka! De előjött az ellenség is! Előbb megelégedtek a gunnyal: „Ott viszi rongyos csirkeit a kotlós tyuk!” — mondogatták utána, de aztán a rideg egyház emberei is feltámadtak, bevádolták és válságos hadjáratot indítottak ellene. De ő kitartott rendületlenül és Isten gazdagon megáldotta munkáját! A britt szigetekről átment a munka a kontinensre, németek, hollandusok, franciák, sőt oroszok is befogadták. Manapság Amerikában van legjobban elterjedve, de hogy ez az áldott munka folyik az egész világon, mutatja az is, hogy csaknem teljesen pogány Japánban ez időszertint több mint 100,000 vasárnapi iskolás van.

R. Még életében megérte azt, hogy a papság is, még az anglikán főpapok is megértették munkája nagy jelentőségét és lelkesen állottak melléje. Legelőször Londonban alakult egy vas. isk. szövetség, ma pedig már világsszövetségről is beszélhetünk, melyeknek tagjai Románia területén lévő vasárnapi iskolák is.

A vasárnapi iskolát a szükség teremtette meg, az teremti meg manapság is mindenütt. Sok, nagyon sok okot lehetne felhozni a mi viszonyainkat illetőleg is, melyek mind, mind a vasárnapi iskola szükségessége mellett tanuskodnának. Ha megkérdezzük tanárainkat, tanítóinkat, akik önfeláldozó és minden hálaunkra és elismerésünkre méltó munkát végeznek gyermekeink érdekében, ha megkérdezzük a szülőket, akik előtt nem különbös az „Urtól nyert drága örökség”-nek: a gyermeknek a lelki fejlődése, hogy vajjon meg vannak-e elégedve a gyermek hit, vallás, erkölcsi, jellembeli fejlődésével, általában az iskolai vallásitanítás eredményével? Én azt hiszem és ezt egyéni, saját tapasztalatomra hivatkozva állítom, hogy mindnyájan gyermekeink jövő boldogságáért aggodó szívvvel szomorúan mondanák, hogy a vallásitanítás a mostani viszonyok között még a hitvallásos iskolákban sem érheti el igazi célját és éppen ezért a különben lelkiismeretes, nemes munkának is nagyon kevés, áldott hatása tapasztalható. Látható a gyermekeknél. Ezt a bántó hiányt nem pótolhatja semmi más, csak a vasárnapi iskola.

[Folytatjuk.]

Külföld

Science of Thought.

[A gondolatok tudománya.]

I.

A háboru elviharzása óta egy rendkívül érdekes valláserkölcsei mozgalom indult meg az angol egyházi élet terén. Mint éltető kovászt, úgy akarja ez a mozgalom a keresztyénség örök nagy életigazságait belevinni a mindennapi életbe. És ezáltal azt boldogulásra, sikerre, diadalra vinni. Formális tanfolyamokat tart. Valóságos lelki evolúciót akar létrehozni tanítványai életében. Igazi lelki klinika ez, a szó legmagasztosabb értelmében.

Egy nagyon elterjedt folyóirata is van: „Science of Thought Review”. [A gondolatok tudományának a szemléje.] Lebilincselően érdekfeszítő dolgok vannak benne leközölve. Az ember hitét rendkívül mélyítik.

Miként a cime is mutatja, ez a mozgalom a gondolatok mérhetetlen világát kutatja. Még pedig nemcsak a tudat felett, hanem a tudat alatti végtelenül nagyobbat is. Mert — amint plasztikusan mondja — az emberi lélek gondolatvilága olyan, mint valami óriási uszó jéghegy. Csak egytizedrésze van a víz felett, kilencetizedrésze a víz alatt rejlik. A gondolatok pedig nem fantomok, hanem valósággal létező dolgok, amiknek hatalmas erejük és befolyásuk van az emberi testre és ezáltal az egész életre. Azért azt állítja ez a mozgalom:

Minden epochák legeslegnagyobb felfedezése a gondolatok hatalmának a felfedezése. Mert azok a lángeszok, akik rájönnek arra, hogy a lelki mérhetetlenül nagyobb mint a testi; a lelki kormányozza a testét és általa az egész világ-egyetemet.

Ezer, meg ezer ember keresi ma a jobb, szebb, boldogabb életet. Belebetegedtek a mai életbe. Leirhatatlan sóvárgással kutatják a mélyebb élet utjait. A materialis élettől megcsömörölt az emberiség és a lelkiek után epekedik. Ezért ezer és ezer ajak kiáltja a prófétával: „Vigyázz, meddig még az éj? ... Szólt a vigyázó: Eljött a reggel.” [Ezsaiás 21, 11—12]. Itt az idő, hogy a siker, a boldogulás lelki utjait megtaláljuk.

Kiindul a példabeszédek könyve 23, 7-ből. Ennek eredeti helyes fordítását így adja: „Ahogyan az ember gondolkodik az ő szívében, olyan ő. Ez a legklasztikusabb mondás az egész ó-testamentumban. Örök, nagy axioma. Ennek alapján azt állítja, hogy az ember testének minden porcikáját az elme igazítja. Az elmét pedig azok a gondolatok befolyásolják, amik állandóan abban

forgolódnak. És így az ember tetteit, szokásait, jellemeit, sorsát azok a gondolatok szabják meg, amikkel állandóan foglalkozni szokott. Egészségesek, sikeresek, boldogok, vagy ezek ellenkezői vagyunk aszerint, hogy gondolataink tiszták, építőek, pozitívek, avagy tisztátalanok, rombolók, negatívek. Saját kezünkbe van ennél fogva a sorsunk letéve. Mert gondolataink felett rendelkezhetünk szabadon mindnyájan. Ezekre van az egész egyre terjedő valláserkölcsei mozgalom felépítése csodálatos logikával, bámulatos következetességgel és szilárd igazsággal.

A lélek gondolatvilágának kiépítésére ropant nagy gondot fordít. Rendszeres tanfolyamokat rendez erre a célra, levélben is. Vannak kitűnő tankönyveik. Ilyenek: *A menekülés útja*. Arról szól, hogyan kell az ártalmas gondolatvilágot összerombolni a lélekben. *Benned van a hatalom*. „Senkinek sem szabad az élet tusájában leveretni engedni magát. Mert az, aki öntudatára ébred annak, hogy ő is egy kis szerves része a világ mindenségben rejlő Életerőnek, az azt fenntartó Hatalomnak, Bölcsességnek és Szeretetnek, vagyis Istennek, az bevehetetlen várban lakik, aminek falain a balszerencse zivatarai megtörnek” — mondja az előszója. *A gondolatok hatalma*. *A diadal útja*. *A boldog élet feltételei* ... stb. Egész kis könyvtárt tesznek ma már ki ezek a rendkívül érdekes és kiválóan hasznos könyvek. A gyakorlati értékük szinte megbecsülhetetlen. Valamennyi különben mélyen vallásos és puritán tiszta erkölcsi felfogású munka.

Egyik sarkalatos alapelvét ez a mozgalom egy igen kedves kis parabolában fejti ki.

Két veder jár állandóan a kutra. Az egyik keserű búslakodással megyen a kut felé vezető uton. A másik megkérdezi tőle, mi a baja. Az lemondóan legyint és végtelen elkeseredéssel feleli, hogy ez az ő életük nem ér semmit. Akárhányszor tele öntik őket, mindig csak kitöltik ismét és ők újra csak üresen maradnak. A másik nevetve felel neki és azt mondja, hogy nem úgy kell azt felfogni, hanem úgy, ahogyan ő. Kimondhatatlan örömmel gondol mindig arra, hogy ha kiüritik is, de újra megint csak megtöltik. És mindjárt másképp fest az egész eset.

Minden attól függ, hogyan fogja fel az ember az életet. „Minden a tettek” mondja az Idvezítő. Az életben semmi sem abszolút. Az ember maga idézi elő a bánatot, a szenvedést, a kudarcot, a boldogtalanságot. Tehát el is kerülheti. Csak erősen törekedni kell rá. Ezért a kezdőknek azt a tanácsot adja, hogy a legelső lépés a sikeres, boldog élet felé, elűzni a lélekből mindenféle romboló, negatív gondolatot és táplálni az építő pozitívokat. *A gyűlölet: halál*. Ezért ki vele a

élekből. Ellenben: *A szeretet: élet.* Ennélfogva helyet kell neki adni a lélek tárházában. Éppígy: félelem helyett gondoljunk állandóan bátorságra, kudarc helyett gondoljunk állandóan sikerre, mások leszólása helyett gondoljunk állandóan mások dicsérésére, gyöngeség helyett gondoljunk állandóan erőre, bánat helyett gondoljunk állandóan öröme.

És lassankint észre fogjuk venni, hogy egy magasabb Valami, Hatalom, Erő, Isten van mellettünk, aki segít minket. *Uralkodjunk a gondolatainkon.* Ha ezek megváltoznak, mi is megváltozunk, a sorsunk is más lesz. Ez a *megtérés*, amit az Idvezítő olyan hangsúlyozottan hirdetett lépten, nyomon. Ez által visszaverjük a hatodik érzékszervünket, amit Ádám elvesztett. Amely észreveszi a lelki világ amaz örök nagy igazságait, amit az Idvezítő észrevett. Felemelkedhetünk arra a szellemkölcsei magaslataira, ahol a Megváltó volt, ahol a lelkekből ki van irtva minden ártalmas gondolat, ellenben tele van építő gondolatokkal. Ennélfogva abban háborítatlan csendes békeesség, szeretet lakozik. Semmiféle forgandósága az életnek megzavarni azt nem képes többé. Nem még a legkeseredettebb ellenség, nem még a legkeservesebb megpróbáltatás sem. Krisztus gondolatvilágának bűvös légkörébe emelkedik fel a lélek. Isten országát így megtalálja. Isteneberré lesz. Tökéletes lesz, mint a mennyei Atya. Az egész új lelkivilág felépítése, az egész lelki újjászületés mikéntjére felhoz egy igen érdekes példát. Ha Indiában valaki nagy testi erőre, türelemre, okosságra akar szert tenni, leül az elefántja mellé és elkezd elmélkedni annak testi erején, türelmén és okosságán. *Semmi más gondolatot nem enged elméjébe betopóznia*, ami nem vonatkozik az elefántra. Lassankint aztán „*rájön*” a vágy, hogy utánozza az elefántot ő is. Autosuggeriát kap, hogy ő maga is gyakorolja testi erejét türelemmel és okossággal bányon embertársai-val. És sikerül elmennie neki egy bizonyos fokig. Éppen így van ez minden téren — mondja. Egészséget kívánsz, gondolkozzál arról szünet nélkül. Életsikert akarsz elérni, forgasd azt az elmédben állandóan. Az életben mindent el lehet érni. A világ dús, gazdag. Csak fáradni kell érte. Az árat nem kell sajnálni és minden elérhető. Igaza van Shakespeare-nak itt is, amikor azt mondhatja Brutusnak:

„A hiba nem a balcsillagzatunkban van jó Brutus,”

hanem abban, hogy gyámoltalan teremtesek vagyunk. Indulj el! — hiv fel mindenkit. Nagy világosság fog derülni lassanként rád. A szent írás mondasai megvilágosodnak előtted eddigi szokatlan fényvel. Szédítően mély értelműk feltárul előtted. Rövid időn belül boldog ember leszel.

Bokor Sándor,

Akiket hazahivott az Ur.

NAGY KÁROLY

Az erdélyi egyházkerületet és egész anyaszentegyházunkat, valamint az egész romániai magyarságot súlyos veszteség érte Nagy Károly erdélyi püspök halálával.

Korán távozott el: 58 éves korában, mikor még egy életerős férfi energiájával munkálkodott.

„Aki győz, oszloppá teszem azt az én Istenemnek templomában...” [Jel. 3., 12.] Ezekről az igékről predikált 15 évvel ezelőtt, a marosvásárhelyi kollégium új templomának felavatásán — és oszloppá tette őt is az Ur földi templomában: anyaszentegyházában. Oszloppá akkor, mikor egy egész összeomlott világot kellett fenn tartania, építenie. Néhány nap híjával 8 évvel halála előtt foglalta el a püspöki széket: 1918 február 20 án és csakhamar történelmi hivatás utja nyílt meg előtte. Éleslátásával nyomban felismerte s egyháza és faja iránt való rajongó szeretettel töltötte be. Mindenütt ott volt, hol e kettőért tenni kellett, vagy tenni lehetett; midentttt előljárt lángoló lélekkel, izzó szenvedéllyel. Csoda-e, ha nemcsak buzditott, hanem feddett, nemcsak szolgált, de parancsolt, ha nemcsak vezetett, de kormányzó keze erősebben is szorította a kormányt?

Legkeményebb küzdelmeit egyházunk és nemzetünk védelmében vívta s ő fogta fel s szenvedte azokat a sebeket, melyeket a mi testünkbe akartak vágni elfogult elleneink. Mikor halálos betegségében gyógyulást keresett Budapesten, akkor is azzal rágalmazták a parlament színe előtt, hogy a magyar kormányhoz szaladt utasításokat kérni. És nem volt senki, aki ott védelmére kelt volna.

Most már talán elhiszik, hogy rágalom volt a vád.

Tragikus hős volt: nem érte meg munkájának eredményét, a hatalom megértőbb magatartását irántunk és jogainknak a közelben remélhető, legalább részleges elismerését. De Isten talán azért akarta így, hogy harcos — és szinte az egész román közvélemény előtt ellenszenves — egyénisége ne legyen utjában a közeledés munkálásának.

Halála február 16-án reggel fél 6 órakor következett be. A család körében és nevében Tárnáyi György koll. vallásánár vett tőle búcsút. Aztán a theologiai disztermében ravatalozták fel, hol 18 án délelőtt az egész Erdély magyarságának képviselője megjelent előtte utolsó tisztességtételre.

valláskülönbség nélkül. Kerületünket Sulyok István püspök, Csernák Béla főjegyző és dr. Thúry Kálmán ügyész képviselték. Itt dr. Tavasz Sándor theol. igazgató imádkozott. Majd a Farkas-utcai öreg templomba vitték át, hol délután 3 órakor Vásárhelyi Boldizsár imádkozott, dr. Makkay Sándor főjegyző pedig gyászbeszédet tartott. A sirnál szintén ő imádkozott.

Temetése főlemelően szimbolizálta, amiért ő éveken át munkálkodott: a magyar egységet. Az egész Erdély temette.

„Legyen áldott emlékezete, csendes pihenése, boldog feltámadása.”

Irodalom

„Ha tévelyegjétek szeretett atyáim!”

Baptisták, adventisták, millenisták tanításainak ismertetése. Írta: Kádár Géza, zilahi református lelkész. Ára 20 Lei.

Az 1925 évi „Magyar Református Naptár” szerkesztésének megkezdésekor megkértük Kádár Gézát, hogy írjon a naptár számára egy cikket a szektákról ismertetve azokat és megcáfolva érveiket, hogy hiveink védekezni tudjanak téritőik ellen. A cikk — közbejött ok miatt — későn érkezett meg és részint e miatt, részint terjedelménél fogva csak az utolsó, a millenistákra vonatkozó része jelenhetett meg. Azóta sokszor sajnálkozva gondoltam rá, hogy ez az értékes írás nem kerülhetett oda, ahova szántuk, ahol nagy szükség van rá: hiveink kezébe, hogy legyen hitüknek erősítője. De mikor a fenti című füzetet megkaptam, sajnálatomat öröm váltotta fel, mert ami akkor kárnak, veszteségnek látszott, haszonnyereség lett belőle. Ha akkor az a rövidebb cikk megjelenik, soha sem lett volna ez az értékes füzet belőle. Pedig igazán kár lett volna azzal ezt eltemetni.

Legbővebben, a kis munkának több mint felében, a baptizmussal foglalkozik az író, a biblia a történelem és a tapasztalat alapján bizonyítva az ujrakeresztelés helytelenségét, szükségtelenségét és céltalanságát. A biblia számtalan helyének felhasználásával, a történelem tanúságával és az élettől sorra megdönti érveiket. — Az adventisták

rövid ismertetése után a törvényről és különösen a szombatról való tanításnak nagy tévedését bizonyítja be. A harmadik részben bőven adja elő a millenista-szekta keletkezését, valamint a materializmus és pogányságba sülyedt ravasz és mégis ostoba tanításait felsorakoztatva velük szemben a biblia ellentétes tanításait. Végül egy dokumentumot ad elő arra nézve, hogy „a millenistákat a nemzetközi zsidóság támogatja pénzzel azért, hogy a nyugateurópai keresztyénség erejét gyöngítsék.”

Ezt a sikerült apologetikus munkát jóakarattal ajánljuk hűveink figyelmébe. Sőt nagyon helyesen tennék a szektáktól veszélyeztetett gyülekezetek, ha az egyház pénztára terhére minél többet vennének belőle és az egyháztagoknak ingyen szétosztanák. A befektetett csekély összeg sokszorosan térülne vissza.

Egyházi hírek

Szeretetszolgálat. A szatmári Lorántfy Zsuzsanna Egyesület február 14-én szeretetszolgálatot rendezett, melyen egyházunk tagjai, valamint más vallásúak szorongásig megtöltöttek minden rendelkezésre állott helyiséget. A vendégséghez az ételeket: hidegsülteket és térszátakat igazán a szeretett gyűjtötte össze olyan mennyiségben, hogy nemcsak a nagyszámu vendégszolgálatot elégitette ki, hanem bőven jutott belőle a szegényeknek is: tíz szegény családnak és az aggodalmaskodó szegényeknek. Vacsora után a karácsonyi bazárban megmaradt tárgyakból sorsolást tartottak, ami behozta azoknak az értékét. Az estélyen 35.000 Lei tiszta jövedelem folyt be az Egyesület kulturális céljaira: a két középiskolára és iskolafenntartási alapra. Azonkívül közel 20.000 Leire lehet tenni a természetbeni adományok értékét.

Adományok nyújtása. Néh. Szabó Lajos családja részére Kovács Károly lelkész Kőszeg-remete, 200 Lei; Néh. Kovács Zsigmond családja részére Szabolcska Mihályné 100 Lei küldött.

Harangavatás Szaniszlón. Lélekemelő és külső hatásaiban is bensőségteljes ünnepet ült február hó 14-én a két nagy, román és gör. kath. [román] egyházak közé ékelte Szaniszló község ref. népe; t. i. ekkor állították be régi meglevő közbülső harangjuk mellé két másik, kisebb és nagyobb harangot. Február 6-án érkeztek meg a harangok a szaniszlói állomásra. [a németországi Schilling és Latterman (Apollo) harangöntődtől] hol másnap több százan gyűltek össze, hogy illő keretek közt szállíthassák be őket sugárkarcsu toronyuk eleibe. Az idő kedvezett. Gyönyörű vasárnap délután volt. Felhangzott az örökszép zsoltár: „Te benned bízunk eleitől fogva”. A szemekből könnyek hulltak alá. Mély, vallásos érzéssel énekelt öreg, ifju egyaránt. Majd

A nt. Lelkészi Hivatalok és iskolák részére

gummibélyegzőket

csinos formában, jutányos áron szállít:

Béres Károly könyvnyomdája

ORADEA, Bul. Regele Ferdinand 14. szám.

a koszorúkkal felékesített harangokat felhelyezték a virágokkal feldíszített társzekerre, amely mellett csokrokkal kezükben s fejeiken myrtusszal egész leánysereg lépkedett nagyszámu közönség kíséretében. A tulajdonképeni avatási ünnep febr. 14-én volt. Esperesünk e nap reggelére érkezett meg a szaniszlói állomásra, Gönczi Sándor nagykirályi lelkész Pásztóky Dénes, a nagykirályi raktárfőnök és presbyter s Buk István királyi kántortanító urak kíséretében. Az állomáson 10 tagból álló lovas bandérium várta őket, mely tény, mint nem várt kedves meglepetés, igen kedvező hatást váltott ki az érkezők lelkéből. 10 órára már a környékbeli lelkészek közül is mindnyájan együttvolumunk s megkezdődhetett az avatási szertartás. A XXXIII. zsoltár, 1. 2. verseinek elhangzása után Havas Gyula esperesünk lépett a szószékra s a templom közepén elhelyezett harangokat szívből fakadó gyönyörű imádsággal áldotta meg. Ezután Gönczy Sándor nagykirályi lelkész tartotta meg harangavató prédikációját, Mózes I. könyve 26. rész, 17., 18. és 19. versei alapján. Beszéde magával ragadta a szép számmal egybegyűlteket. Takács Ferenc, helybeli lelkész a harangok előállításának történetét olvasta fel, az adakozók névsorával. Kitért, hogy a két harang beszerzésére 57,277 Leit fordítottak, mely tekintélyes összegből 33 005 Leit, ugyszólván néhány rövid hét alatt szolgáltatták be a gyülekezetek tagjai. A 33 005 Leien felüli ezreseket pedig pár száz Lei híján, az Amerikába kivándorolt hitsorsosok gyűjtötték egybe. A templomi ünnepély a 39. dics. 7. és a 245. dicséret 10. versei elénekklésével ért véget Délben, szükebbkörű társaságban voltalelkész vendégszerető házában. A gazdagon megterített asztalon, minden egyes terítéknél bibliai jelmondatokcskák jelölték meg kinek-kinek ülőhelyét. Könnyekig megható jelenet volt, midőn e szép harangszentelési alkalmat Tárczy Géza csomaközi lelkész felakarván használni, megemlékezett a nemrég elhunyt Szabó Lajos amaczi lelkész társunk nagy nélkülözés előtt álló népes családjáról, s lelkes szavakkal buzdítván kit-kít az ő sanyaru helyzetük s gyászos soruk megszívlelésére, a maga részéről azonnal 1000 Leit adott át esperes urnak: gyámolításképen. Hogy szavai megértő lelkesedésre találtak, talán felhoznom is felesleges. A délutáni istentiszteleten Tárczy Géza lelkész fungált, hasonlóan szép számu gyülekezet előtt és nagy hatással. — Este 8 órával kezdődőleg az ifjuság bált rendezett, mely ugy erkölcsileg, mint anyagilag igen szép sikerrel végződött, 3000 Lein felüli tiszta hasznót hajtván, egy később meghatározandó magasztos cél istápolására. — Tukács László, ref. lelkész

Harangokat,

vas harangszereploenyeket ajánl 19
és vas harangállományokat

Hönig Frigyes harang-
öntődjé
ARAD, Széchenyi út No. 10-21. Alapított 1840.

„Egyházi főroények a református egyházban” eladó. Ára 200 Lei. Cím a kiadóhivatalban.

Konfirmálók részére

legkedvesebb ajándék és nélkülözhetetlen a most megjelent diszes kiállítású vászon kötésű

Királyhágómelléki Ref. Énekeskönyv

mely a hiveink körében a legnagyobb megelégedést érdemelte ki. Ára 60 lei. Kapható:

Béres Károly könyvkereskedésében

a „Királyhágómelléki Református Egyházkerület”
Vallástani- és Énekeskönyveinek szerz. kiadójánál

Oradea—Nagyvárad :: FÜ-ucca 14.

Az aranyéremmel
kitüntetett

„VICTORIA”

Kertgazdasági és Magtermelő R. T.

Magkereskedés

faiskola és szőlőoltványtelep

ORADEA—NAGYVÁRAD

60 oldalas nagy képes árjegyzéke sok
hasznos tudnivalóval megjelent. Kérje
ingyen bérmentve megküldését. 10—3

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődjé Ghimroc-on
(Győr, Arad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett
készít a legfinomabb anyagból
bármely hangu és nagyságu
a legdiszesebb kivitelben, kívántra feliratokkal, képek-
kel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy
bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai
kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdelődőknek
részletes leírással és arajánlattal készséggel szolgál.
[Megrende ésné kérem ezen lapra hivatkozni.] 19

BERGER és SPINDLER

nagyszabeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művés-i kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az
árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év.
Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-
áért. Hajlandók kedvező fizetési feltételekre.